

MAGYARÁG

1938. Nov. 10

VII. No. 312

1 lei

Tulajdonos: „Prima” S. A. bejegy. és T. társ.
Bihar Fsc. 1798—1938

Felelős kiadó:
ÜZV. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

MIHÁLY NAGYVAJDA NÉVNAPJÁTÜNNEPELTE AZ ORSZÁG

Bukarest, nov. 8. Ma ünnepelte az egész ország Mihály nagyvajda névnapját. Délután az ország összes templomaiban hálaadó istentisztelet volt.

Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök a kormány szerencsekívánatait fejezte ki a palotában.

Öfelsége II-ik Károly király és Mihály nagyvajda londoni utazása elé az egész világ

nagy érdeklődéssel néz. Angliában rendkívüli előkészületeket tesznek a Felső és a Trónörökös fogadtatására.

Az Evening Star egyik legutóbbi száma igen szép cikket ír Edith Nepeau tollából, aki tudvalevőleg szerzője a Romantizmus és realizmus című műnek, amit az irónó Romániáról írt.

Az irónó Károly királyról és Mihály nagyvajdáról ad por-

trét, rámutat arra a nagy szeretetre, amivel az Uralkodó fenséges fia iránt viseltetik és arra a különös gondosságra, a mellyel Románia trónörökösét felnevelték. Edith Nepeau Öfelségével folytatott beszélgetést közöl, amely alkalommal azt az óhaját fejezte ki, hogy Románia szépségeit, főleg pedig a Fekete tenger partjának szépségeit érvényre juttatja.

Háromszázmillió lei értékű román gabonát vesz át Svájc

Bucuresti, nov. 8. A Svájccal folytatott kereskedelmi tárgyalások befejeződtek és a megkötött egyezményt aláírták. Az árumennyiségekre vonatkozólag új megegyezés jött létre és nagymennyiségű gabona is kerül Svájcba kivitelre. A Svájc által átveendő gabona mennyiség értéke mintegy háromszázmillió lei.

A németekkel folyó kereskedelmi tárgyalások jól haladnak előre és előreláthatólag a hét végéig befejeződnek. Jelenleg a német márka árfolyamának megállapítása körül folyik a vita.

Időjárás

Derült idő, reggeli köd várható. Hőmérséklet változatlan.

Csallóközt csaknem teljesen megszállta a magyar haderő

Komárom, nov. 8. A magyar honvédség hétfőn csaknem teljesen megszállta a Csallóköz egész területét. A Pozsony felőli részen egy öt kilométer széles sáv még a magyar csapatok vonalán kívül maradt. Nyugaton a magyar haderő a Szomorja—Uszor—Béke—Oltja vonalon áll. A Csallóköztől keletre a Nyitra folyón túl, Ógyallától északra Bobotáig, Berbetéig és a Szob—Érsekújvár—Pozsony-i vasútvonalon túl Für községig terjedő területeket szállották meg. A magyar csapatokat a lakosság mindenütt lelkes ünneplésben részesítette. A magyar csapatok bevonultak Ógyallára is.

Husztra tette át székhelyét a rutén kormány

Ungvár, november 8. Fencsik ruszin miniszter lemondott. Fencsik hírek szerint megkísérli, hogy fasiszta alapon szervezze meg a ruszin nemzeti mozgalmat. A ruszin kormány Husztra tette át székhelyét, Fencsik azonban Ungváron maradt. Lapjában, a „Naszput”-ban, azt fejtette ki, hogy a ruszin földnek együtt kell maradnia, mint osztatlan egész.

Prága, nov. 8. A legtöbb szlovák párt csatlakozik a szlovák néppárthoz. Egyedül a szociáldemokraták nem vesznek részt ebben a nagy pártban, hanem pártjukat feloszlatták

és szlovák munkáspárt elnevezés alatt alakítanak új pártot és ez ellenzékben fog állni a mostani szlovák kormánnyal.

Nagy földrengés pusztított Japánban

A földlökéseket a bucuresti és a budapesti földrengést jelző intézetek szeizmográfjai is jelezték

Bucuresti. A magyar országos földrengéstjelző intézet készülékei szombat este tíz és tizenkét óraker és vasárnap délelőtt 10 óraker heves földrengéseket jelezték, amelyek Bukaresttől mintegy kilencezer kilométer távolságban történtek. — A szokatlanul heves erejű földrengést a bucuresti földrengést jelző intézet szeizmográfjai is jelezték.

Tokiói jelentés szerint a földrengés Japánban történt, Tokióra és Jokohamára is kihatott. A földrengéssújtotta vidéken a távbeszélő és a vasúti összeköttetés megszakadt és a villanyvilágítás is megszűnt. Közelebbi részletes jelentések hiányoznak és így az áldozatok számáról sem lehet még képet alkotni.

Rendkívül súlyos a párisi német követségi titkár állapota

Páris, nov. 8. A párisi német nagykövetség titkára ellen merényletet követtek el. A merényletről a párisi német követség a következő közleményt adta ki:

„A merénylet egyik golyója átfurta a lépét, a másik a gyomrot érintette. A hétfő délelőtti műtét során csak a vállba befuródott golyót sikerült eltávolítani. A sebesült nem tud beszélni. Az orvosok egyelőre nem tudnak határozott véleményt mondani von Rath állapotáról.”

Berlini hivatalos körökben a

legnagyobb tartózkodást tanúsítják a párisi német nagykövetségen elkövetett merénylet ügyében. Kijelentették, hogy a német hatóságok állandó kapcsolatban vannak a párisi német nagykövetséggel. A német sajtó egyelőre megjegyzések nélkül közli a hírt a német távirati iroda tudósításában.

A merénylet mély benyomást keltett Páris diplomáciai körében. Mihelyt a merényletről értesült Bonnet francia külügyminiszter, azonnal érdeklődött a sebesült állapotáról.

Délután von Rathot újabb

műtétnek vetették alá és az orvosok kénytelenek voltak a lép egy darabját eltávolítani.

A merénylet, akit az új megállapítás szerint Herschner Seibel Grinspannak hívnak, a vizsgálóbíró kedden hallgatja ki. Megállapították, hogy Grinspan a merénylet előtti éjszakát a Strassburg-ucca egyik szállodájában töltötte. Grinspan a szállodában először németül beszélt, de aztán folyékonyan beszélt franciául is. Szállodai lakásáról reggel fél kilenckor ment el.

A MAGYAR KÉPVISELŐ-HÁZ DISZÜLÉSE. Budapest, nov. 8. A magyar képviselőház rendkívüli közgyűlése kedd délelőtt ült össze. A gyűlést Korniss Gyula elnök nyitotta meg nagy beszéddel. Ezután Imrédy Béla miniszterelnök benyújtotta a Felvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot. Imrédy beszéde után az ülést csütörtökre napolták el. Addig a bizottságok lejártyalják a törvényjavaslatot.

— A béralkalmazás tájékoztatására. A pénzügyi törvények kötelezővé teszik, hogy minden bérletre vonatkozó szerződést be kell mutatni. — Ezek a blanketta szerződések néha egy évre, de igen gyakran fél évre, sőt sokszor csak negyedévre vannak kiállítva. Ebből a multban igen sok visszaélés keletkezett, mert a bérbeadók az újításnál új feltételeket szabtak, sőt sokszor béremelést követeltek és el nem fogadás esetén a bérleti jogviszony megszüntetését emlegették. Ebből a multban több per is keletkezett, holott az ilyen blanketta szerződések csak az illeték lerovás céljából készülnek anélkül, hogy a felek egyéb feltételekre nézve is megállapodnának. — Éppen ezért figyelmeztetjük a bérbevevőket, hogy csak kitöltött szerződést írjanak alá és irassák be azt is, hogy a „bérlő” idő lejártá és a felmondás tekintetében a városi lakásbérleti szabályrendelet előírásai érvényesek. Egyébként közöljük, hogy a szabályrendelet szerint ha a felek havi bért állapítottak meg, akkor a felmondás havi, ha pedig évi bér volt kikötve és ez kevesebb, mint 24 ezer lei, úgy a felmondás 3 havi, ellenkező esetben 6 hónapra lehet felmondani. Tanácsos évi bért kikötöni, mert ez esetben egy évig a bérlet fel nem mondható. Ez minden béremelés után megismétlődik. Minden felvilágosítást díjmentesen adunk. Béralkalmazás Szövetsége, Str. Rimanóczy 12.

— Előadás. Az Anya- és Csecsemővédő Egyesület rendezésében dr. Sándor János orvos csütörtök este fél 10 órai kezdettel a Fészek Klubban, előadást tart.

— **Kultúrelőadások** sorozata, amik hetenként ismétlődnek meg, örömet keltenek Várad kulturát szerető közönségében. E héten Csehi Gula tart ismételt előadást a román irodalomról a Törökvis turisziák rendezésében. — Az előadás szerdán este fél 10 órakor lesz megtartva a Törökvis Otthonban, a Palace külön termében. Bejárat a volt Admiral bárnál. Belépés díjtalan. Az ajtók az előadás kezdeténél — pontosan fél 10 órakor — le lesznek zárva.

„A szovjetunio nem vesz részt a kapitalista államok háborúiban”

— mondotta Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke

(Moszkva, nov. 8. Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke is nagy beszédet mondott a szovjetköztestársaság 24-ik évfordulóján.

A szovjetunio gazdasági helyzetéről szólva Molotov ki jelentette, hogy noha az ideai termelés nagyobb, mint az előző években volt, a Szovjet unio népei tovább kell, hogy dolgozzanak a gazdasági hatóerejük fokozásán, különösen képpen az esetleges háborus összeütközés miatt.

A nemzetközi helyzettel kapcsolatban Molotov kijelentette, hogy az imperialista államok között a háboru már meg is kezdődött Gibraltártól egészen Shanghaiig. Több mint félmillió ember áll harcban. A müncheni egyezmény nem csillapította le, sőt még jobban felkeltette a támadó államok étvágyát.

A Szovjetunio nem vesz és nem fog résztvenni a kapitalista államok érdekeiért folyó háboruban. A Szovjetuniónak

nincs területi követelése, de egy talpalatnyit sem enged át földjéből. A mandzsuri határon történt incidens a legjobb bizonyíték erre. Azok, akik — mint a japánok — megkísérik, hogy megtudják mi a Szovjetunio politikája a támadókkal szemben és milyen a szovjet-hadsereg kombattáns ereje — ám próbálják meg, tessék. — (Általános taps fogadta Molotov szavait.)

Uj tisztikart választott az állatvédő egyesület

Az Állatvédő Egyesület vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen az érdeklődők szép számban jelentek meg. A gyűlést Fogas Justin városi kultúr tanácsos nyitotta meg, majd dr. Moskovits Józsefné tartotta meg elnöki megnyitóját. Ismertette az egyesület mult évi működését és a jövő évi programját.

Dr. Hajdu főtitkár ismertette azokat az alapszabálymódosításokat, amelyeket a miniszterium leirata alapján ke-

resztül kell vinni. Majd megejtették a tisztikarváltást és a tisztikar a következőképpen alakult meg. Elnöknek Dimitriu Constantin törvényszéki tanácselnököt kéri fel. Alelnök: dr. Moskovits Józsefné, és Jonescu Alexandruné. — Titkárok: dr. Hajdu Viktor és Dénes Sándor. Pénztáros: Révész Gyula. Cenzorok: Berde Mária, dr. Benedek Ferenc és Pap Dezső. Ezen kívül 35 tagu válaszmányt választottak.

Öttagu delegáció képviselte a nagyvárad magánalkalmazottakat a kolozsvári értekezleten

Minden előkészület megtörtént az egységes céhhé való átalakulásra

Kolozsvár, nov. 8. Nagy napjuk volt vasárnap Szamos tartomány magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazottak szervezeteinek. E napon határozták ugyanis a tartományhoz tartozó megyék különböző városainak szakszervezeti kiküldöttjei — tartományi gyűlés keretében — az új szakszervezeti törvény értelmében kötelező átszervezési munkálatokról szakmai céhekké való átalakulás érdekében.

A vidéki szakszervezetek kiküldöttjeiből és a helyi szervezet elnöki tanácsának tagjaiból álló népes gyűlést Iovanel Dumitru a helybeli szakszervezet elnöke nyitotta meg. Ezután Pogaceanu Vasile s Kandel Ignác titkárok román és magyar nyelven ismertették az egyes tagozatoknak a szervezkedéssel kapcsolatos működését és az elért eredményeket.

A tartományi gyűlés végül határozatot hozott azokra az intézkedésekre vonatkozólag, melyeket az egyes városok szakszervezeteinek a folyó hó

27-én Kolozsvárra kitűzött alakuló céhgyűlés időpontjáig végre kell hajtaniok.

A gyűlésen résztvevő Georgescu, a federáció országos elnöke, valamint az országos titkár is.

A nagyvárad magánalkalmazotti csoportot öttagu delegáció képviselte.

A gyűlés során közölték, hogy a magánalkalmazotti céh elismerése biztosítottak látszik, mert

a tagok száma meghaladta a tíz százalékot és elérte a tizenkét százalékot.

A legtöbb városban a különböző magántisztviselő szervezetek végrehajtották a fuziót.

Megállapították az egységes tagdíjakat is. Az 1000 leiig terjedő fizetéssel bíró gyakornokok havi 10 leit fognak fizetni.

A kolozsvári értekezleten kapott utasítások alapján a nagyvárad magántisztviselők csoportja rövidesen rendkívüli közgyűlést tart. A Federáció országos titkára hétfőn Nagyváradon jár.

Inspekciós gyógyszerárak

Szerda, nov. 19.

Pacala, Bulv. Regele Ferdinand 2.
Szent László, Piața Bisericii 1.
Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. Tel. 1515
Madonna, Str. Starovetzy 1. Tel. 1408
Szent Ferenc, Cuza Vodă 24. Tel. 1747

Nagyvárad anyakönyve

SZÜLETÉSEK:

Mandru Imre, Dughir Aurelia, Farkas Ilona, Czirják Kálmán, Löwy János, Jonescu Florentina és Carmen, Schäfer Ilona, Pop Traian Stoian Vasile, Apan Mihai, Neumann Irén, Seress Victoria, Feier Florica, Schächter Izrael, Tuvell Rella, Ráksi Gábor, Szabó Ilona.

HAZASSÁG:

Tigane Vladimir magántisztviselő és Mann Gabriel, Moștenescu Ioan megyei tisztviselő és Felföldi Erzsébet, Baba Ioan közrendőr és Achim Ileana, Ioan Gheorghe gazdálkodó és Baș Irina. Bódis András asztalos és Kiss Ilona, Herskovits Sándor kereskedő és Adler Ilona, Nagy Sándor pincér és Zifcsák Róza, Weinberger Ede keztyűs és Neumann Szeréna, Schwartz István kereskedő és Schön Johanna, Jambor Sándor szabó és Szöllősi Róza, Kovács Miklós prédikátor és Dumitrat Maria.

HALALOZÁSOK:

Özv. Klein Jakabné 70 év, Veres Teodor 40 év, Neumann Márton 79 év, Giulai Gheorghe 2 és fél hó, Ban Florica 14 év, Weiss Jakabné 68 év, Csibi Róza 1 hó, Szabó István 54 év, Stein Ignác 68 év, Böszörményi Emil 49 év, Havas Zsigmondné 70 év, Weinberger Lászlóné 27 év, Zimmermann Menyhért 68 éves.

— Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel felkéri a bádigos és vízvezeték-szerelő szindikátus tagjait, hogy f. hó 9-én este fél 7 órakor az Alexandri uccai új helyiségükben, a Kath. Legényegylet épületében, 13. sz. alatt, tartandó szindikátusi taggyűlésen fontos szakmai kérdések megtárgyalására föltétlenül megjelenni sziveskedjenek. Előzetes.

A légi bombázás rettenetes álma elmúlt. Helyét

A MILLIÓKKAL VALÓ BOMBÁZÁS

álma foglalta el

NOVEMBER 15-én lesz az Állami Sorsjáték I. osztályának a húzása

20 nyereménnyel a 1.000.000 le
12 " " 200.000 "
76 " " 100.000 "

Legyen készen, vásároljon sorsjegyet a MERCUR elérhető helyeinél.

Az Állami Sorsjáték ÚJ TERVE
4 EGYENKÉNT 6 MILLIÓS és
70 EGYENKÉNT 1 MILLIÓS
NYEREMÉNYT
irányoz elő.

MERCUR

Helyi **Dacia Bank R. T. (Menetjegyiroda)** Oradea, Bulevardul
cim: Reg. Ferdinand 9.

A törvényszék és a tábla harca egy szalontai kereskedő család bukása körül

Rendkívül érdekes ügygel foglalkozott tegnap délelőtt a nagyváradi tábla első szekciójának tanácsa. Az ügy eredetileg bűnügy volt azonban az egész kérdés mellékvágányra terelődött és két bírói fórum, a tábla és a törvényszék harcol egymással.

Farkas Jenő szalontai kereskedőt vétke bukás címén vád alá helyezte a nagyváradi ügyészség. A főtárgyaláson az ügyészség vádat változtatott és a cselekményt család bukásnak minősítette. A törvényszék ezen az alapon hat hónapi fogságra ítélte Farkas Jenőt. Farkas ügyvédje, dr. Simonca György megfélebbizte az ítéletet azzal az indoklással, hogy vád változtatás esetén a törvényszék semmiségre terhe mellett köteles a vádat a védővel és a vádlottal közölni, hogy a megváltoztatott vádra való tekintettel a védelemre felkészülhessenek. Ez ebben az esetben nem történt meg.

Vissza a törvényszékhez

A felebbezést a tábla tárgyalta le és megállapította a semmiségi okot. Megsemmisítette a törvényszék ítéletét és visszaküldte az iratokat azzal, hogy a vádváltoztatás időpontjától kezdve folytassák le az eljárást és hozzanak új ítéletet. Az ügy vissza is került a törvényszékhez, azonban a törvényszék ahelyett, hogy a tábla utasítása szerint újból le tárgyalta volna az ügyet, arra

az álláspontra helyezkedett, hogy a táblának nem volt joga az ítéletet megsemmisíteni, hanem az ügyet érdemben kellett volna elbírálnia és úgy döntött, hogy az ügyet áttesszi a Semmitőszékhez, annak a megállapítása végett, hogy a tábla köteles érdemben dönteni.

Vissza a táblához

A törvényszéknek ezt a határozatát ismét megfélebbizte

Simonca György és az így ismét a tábla elé került. A tábla hármass tanácsában véleménykülönbség merült fel és ötös tanács tárgyalta az ügyet. Az ügyészség részéről Niciu főügyész jelent meg a tárgyaláson aki maga is a védő álláspontját tette magáévá és azt fejtegette, hogy a törvényszéknek nem volt joga a tábla határozatának végrehajtását megtagadni és az iratokat a Semmitőszékhez küldeni. Simonca

védő csatlakozott Niciu főügyész megállapításaihoz és hangoztatta, hogy a törvényszék határozata merőben szokatlan. A törvényszék nem jogkereső fél, amely a neki nem tetsző határozatot megfélebbizheti, hanem alantas bíróság, amely a felettes bíróság határozatát nem kritizálhatja és azt köteles végrehajtani. A tábla a főügyész és a védő beszédei alapján helyt is adott a felebbezésnek, megsemmisítette a törvényszék határozatát és elrendelte, hogy az ügyet a vádváltoztatás időpontjától tárgyalják újra le. (t.)

Vakmerő betörés történt Reszege-Piskolton

Szombat reggel virradóra a szomszédok arra lettek figyelmesek, hogy a szemben levő üzletbe, a Weisz Mária cégnél szokás, ellenére az üzletajtó nyitva van. Azonnal felköltöttek a tulajdonost, aki meglepődve ugrott ki az ágyból. Kiderült, hogy betörés történt. A betörők felfeszítették az ablakvasat és úgy hatoltak be az üzletbe, ahonnan nagymennyiségű árut vittek el, valamint pénzt és iratokat. Ami kelmét a betörők otthagytak, azt ollóval összevágták. A betörők pár óráig lehettek az üzletben, mert még három tábla csokoládét is ettek s magukkal vitt pálinkát ittak, az üveget meg otthagyták. Az a feltűnő, hogy a szomszéd szobába alvó tulajdonos semmi neszt nem hallott, több mint valószínű, hogy elaltatták. A tulajdonos azonnal értesítette a helybeli csendőrséget. A nyomozás folyik.

Makulatura ujságpapir kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

Dráma a Dunán

Apa és fia haláltusája a habokban

Mohács, nov. 8. Megdöbbentő kettős tragédia játszódott le az itteni kikötőben. Egy jugoszláv vontatógőzös az egyik uszályhajót akarta partra vonatni. Közben a vontatógőzös

egész közel került az uszályhajóhoz. Torsics Máté jugoszláv kereskedő 4 éves fiacskája az uszályhajó fedélzetén állott és a zökkenés következtében a Dunába esett. Édesap-

ja azonnal utána ugrott, de pár percnél haláltusa után apa és fia elmerültek a habokban. A segítségükre sietett matrózok már csak a holttesteiket tudták kifogni.

Pótvizsgálat indult a nagyszalontai városi panamavád ügyében

Nagyvárad, nov. 8. Megirtuk, hogy a nagyszalontai városvezetők ellen az eladott városi házak ügyében befejeződött a vizsgálóbírói tárgyalás. Fersigan Cornel vizsgálóbíró azonban nem adta ki a vádira-

tot, mert a vádtanáctól felhatalmazást kért a vizsgálat kiegészítésére. A vádtanács a kért engedélyt megadta és így a vizsgálóbíró újabb tanúkat fog kihallgatni.

Itt írjuk meg, hogy dr. Coșiu Mózes, Nagyszalonta főügyésze, akit Borcea Onisifor polgármester elnöki határozattal elbocsájtott állásából megfélebbizte a polgármester határozatát.

Akinek mindenütt jó, de legrosszabb otthon...

Fantasztikus mesével akarta belopni magát egy kisleány a nagyváradi gyermekmenhelyre

Menekülés a szülő elől egy fél országon át

A bucaresti gyors hangosan pőfekt, nagyot sipolt és befutott a nagyváradi állomásra. Az egyik másodosztályú kocsijában egy 12 év körüli kisleány jelent meg, aki hangosan elkiáltotta magát:

— Hordár!

A hívásra gyorsan jelenkező hordárral a kisleány egy kocsira rakatta fel a csomagjait, majd a kocsinak befutott hangon mondta be a címet:

— A gyermekmenhelyre.

A kocsi a lovak közé csapott és a „bafár” csendes poroszkálással megindult a gyermekmenhely felé.

Egy kisleány eltűnik

Az alatt, míg a kisleány a kocsival a gyermekmenhely felé tartott, Chisinauban megjelent a rendőrségen Ursu Varnava asszony, a chisinaui állomás pénztárosnője és bejelentette, hogy Elena nevű 12 éves leánya eltűnt a lakásáról. A vasuti pénztárnoknő elmondta, hogy az elmúlt napokban nézeteltérése volt a leányával. A veszekedés után elment hazulról és mire hazatért, a kisleány megszökött. Három aktatáskát szedett össze, berakta a legszükségesebb holmijait. Magához vett 500 lejt. Bucsulevelet sem hagyott hátra. Elment.

A chisinaui rendőrség bevezette a nyomozást.

A kis Elena pedig a három aktatáskával kiment a vasúthoz, beszállt a bucaresti vonatba, majd Bucarestben felszállt a nagyváradi gyorsba, keresztutazta az egész országot és megérkezett Nagyváradra.

Egy szép mese

A gyermekmenhelyen csodálkoztak a kocsival érkező kis vendégen. A kisleány azonban nem sok időt hagyott a csodálkozásra. Az igazgatót kereste, akinek jól kikerekített, formás történetet adott elő.

— Geller Ilonának hívnak, 12 éves árva gyerek vagyok. Sem anyám, sem apám. Soha nem is ismertem őket, nem is tudom, hogy kik lehettek. Az utolsó négy évben Bucarestben, Larisse asszony nevelt. Larissené 60 év körüli özvegy asszony, a Calea Grivitei 58 szám alatt lakik. Hogy Larissenéhoz hogyan került, azelőtt ki nevelte, kinél lakott ki adta át Larissenének: nem tudja. Negyedik elemibe jár és a bucaresti 7. számú állami elemi iskola tanulója. Semmiért igaz-

zolványom nincs, semmi igazoló irat nincs nálam.

— Most három nappal ez előtt — mondotta a kisleány — Larissené azt mondta, hogy elvesztette az állását, nincs jövedelme és nincs módjában tovább tartani. Az idős asszony megváltotta számomra a vasuti jegyet és azt mondta, hogy mikor hallom kiabálni, hogy Nagyvárad, akkor szálljak ki.

Leleplezik a kicsikét

A gyermekmenhely vezetői nagy érdeklődéssel hallgatták a kisleány elbeszélését. Mindenkinek tetszett a csinos, határozott, intelligens kisleány. Mindenestre ott tartotak, majd — mivel ilyen alapon nincs jogukban gyermekeket felvenni a menhelyre — átirták a rendőrségre és kérték, hogy állapítsák meg a gyermek személyazonosságát és érdeklődjenek Bucarestben a kisleány után, Larissenénél a megadott helyen.

A rendőrség továbbítani akarta a megkeresést, amikor újabb futár érkezett a gyermekmenhelyről. A váratlan vendég ügyében új fordulat állott be. A gyermekmenhely gondnoknője, akinek nagyon megtetszett a lányka és aki állandóan vele tartózkodott, észrevette, hogy a kisleány nem akarja levelet a kabátját és valamire nagyon vigyáz a belső zsebében. Kérte, hogy vegye le a kabátját, azonban a kisleány nagyon ellenkezett. Végre is levette a kabátját és a gondnoknő legnagyobb meglepetésére egy kis tárcsa esett ki a kabát belső zsebéből. A tárcsában pedig némi készpénz, három vasuti igazolvány és egy iskolai látogatási jegy volt. Az iskolai igazolvány

Ursu Elena névre szól

és az, mint első liceumista tanulót tüntette fel. Ugyanerre a névre szól a vasuti igazolványa is. A másik két vasuti igazolvány pedig Ursu Varnava és Ursu Joan igazolványa.

A kisleány rendkívül zavarba jött, majd a gondnoknő vállatfogta és rövidesen kiderült minden. Elsősorban is elmondta, hogy ő nem Geller Ilonka, hanem Ursu Elena. Az édesanyja a chisinaui állomás pénztárnoknője. A két vasuti igazolvány az anyjé és az apjé.

A szökésre vonatkozóan elmondotta, hogy „családi nézeteltérés” miatt hagyta el a családi házat. Az édesanyjával

„ruháztai dolgok” miatt külön bözött össze. Ő ugyanis új szoknyát szeretett volna csináltatni, az édesanyja azonban nem hagyta. Az édesanyja mindig csak a nagyobb nővéreinek csináltatott ruhákat — mondotta durván, a rendkívül csinosan, rendesen öltözött kisleány.

A töredelmes vallomás során azután kiderült az is, hogy

abból a meséből, amivel a gyermekmenhelyre beállított — egy szó sem igaz.

A meglepő igazság

A gyermekmenhely igazgatója nem kisebb csodálkozással hallgatta a most elmondottakat, mint az előbbieket. Pedig ezek megfeleltek a valóságnak. A kis Ursu Elena még soha sem mozdult ki Chisinauból, Bucarestben most volt először — most is csak az állomáson. Az egész csinos kis történetet, a nemlétező asszonnyal, a hamis címmel, a Nagyváradra küldéssel — maga eszelte ki. Még hozzá is tette: — itt akarok maradni a gyermekmenhelyen. Nem aka-

6 hónapot — 20 lejért...

Szigoruan elítélték a szilágymegyei pénzhamisítókat

Négy szilágymegyei, Sureduc községbeli fiatalember elhatározta, hogy pénzt fognak hamisítani. Csalánsi József, Vas Tibor, Tóth János és Zaharia Tódor voltak a társaság tagjai és előbb két darab husz lejt, majd három darab százast készítettek. A husz lejeseket sikerült is elhelyezniök,

a százast azonban már nem tudták forgalomba hozni, — elfogták őket. A zilahi törvényszék 6—6 hónapi fogházra ítélte a pénzhamisító fiatalembereket. A társaság felebezett, a tábla azonban elutasította a pénzhamisítók felebezését és helybenhagyta a 6 hónapos fogházbüntetést.

Meg akarta gyilkolni védőjét

Constanta, nov. 8. Nem mindennapi botrány történt tegnap délelőtt a constantai büntető tábla előtt. Voscenco Vladimir constantai csizmakészítő mester bűnügyét tárgyalták, aki szóváltásból kifolyólag meggyilkolta vadházastársát. A büntetőtábla tíz esztendei kényszermunkára ítélte a csizmadit, aki miután a súlyos ítéletet a tanács elnöke kihirdette, szót kért. Az elnök abban a hiedelemben, hogy Voscenco Vladimir felebbezést kíván bejelenteni, vagy egyéb hasonló kérést akar előterjesz-

teni, megadta a szót neki. A vádlott erre nyomdafestéket nem tűrő szidalmakkal illette a bíróság tagjait, majd a jegyző asztalhoz ugrott, hogy a bűnjelként lefogatással, — amellyel annakidején vadházastársát megölte —, a hivatalból kirendelt védőjét is meggyilkolja. A jegyző szerencsére nem vestette el lélekjelenlétét, a kést még idejében biztonságba helyezte, közben pedig a teremben tartózkodó fegyőrök ártalmatlanná tették a habzó száju gyilkost. Az elítéltet erősen megláncolva kísérték vissza a fogházba.

Egész öltönyre, kabáttra
szövet, vászon,
diftin, flanel
maradékban
pofom áron
most érkezett
Steiner maradékos
Calea Victoriei 3. az udvarban.

rok visszamenni a szüleimhez. A hitetlenkedő gondnoknő csodálkozva kérdezte:

— A vasuti igazolványokat miért hozta el?

— Hogy a szüleim ne tudjanak utánam jönni.

A kisleány valóban jól számított, a szülei nem tudtak utána jönni. A gyermekmenhely ugyanis most már ismét értesítette a rendőrséget, de most már ilyen irányban. A rendőrség a chisinaui rendőrség útján a gyermek szüleit tudomására adta, hogy a szökésvény kisleány megkerült és a nagyváradi gyermekmenhelyen tartózkodik. A szülei pedig — az igazolvány hiányában — nem tudtak érte jönni, hanem az édesanyja egy szabadjeggyel rendelkező rekónát küldte el érte.

Az idős ur és a kisleány között minden emóció nélküli történt meg a találkozás. A kisleány ismét becsomagolta a három aktatáskát, kocsiá tette és kihajtottak az állomásra. A kettős nevű leánykát most már viszi a vonat hazafelé. Ahol az örvendező szülőktől megfogja kapni a szoknyát, amire úgy vágyakozott, vagy a pofot, amit úgy kiérdemelt... (I. I.)

— Mi jutott eszébe, Karácsony apó? Nem gondolja, hogy túl korán látogat meg?

— Nem bizony! Egész évre alkalmaztak az AURORA FIÓKJAI, HOGY MILLIÓKAT OSZTOGASSAK AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

NOVEMBER 15 EN
A XVIII. SORSJÁTEK I. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSA

Biharmegyei székhely: „UNION” Oradea, B-dul Regele Ferdinand 1.

„A kisebbségekkel méltányosan kell bánni”

Az új ügyvédtörvény tervezete elejtette a nyelvvizsga, az etnikai arányosság és a numerus clausus tervét

Timisoara, nov. 8. Brudariu Adrian ügyvédkamarai prodékán, a temesvári kamara részéről részt vett a Bukarestben tartott megbeszéléseken, amelyek során az új ügyvédtörvény tervezetének egyes szakaszait vitatták meg. Visszatérve a fővárosból, a prodékán egybehívta a temesvári kamara tagjait és ismertette előttük ama jelentékeny változásokat, amelyeket a tanácskozások során határoztak el az ország összes kamaráinak képviselői az ügyvédtörvény tervezetét illetően.

A prodékán elsősorban bejelentette, hogy elejtették a törvénytervezet első szakaszának d) pontját, amely tudvalevően a kisebbségi ügyvédek nyelvtudására vonatkozik. Ily módon a törvény nem fog tartalmazni semmi olyan intézkedést, amelynek alapján a kisebbségi ügyvédek nyelvvizsgára lehetne kötelezni. Ugyancsak

elejtették az etnikai arányosság elvét,

tehát az egyes kamarák, vagy az ügyvédszövetség nem korlátozhatja a jövőben a kisebbségi ügyvédeknek a kamarába való felvételét, mert teljesen egyenjogúknak ismerik el a kisebbségi ügyvédek is.

Törölték továbbá azt a törvényszakaszt is, amely az egyes kamarák „numerus clausus”-áról intézkedett volna és így a jövőben

általánosságban sem fogják korlátozni az egyes kamarákban a tagok felvételét.

Brudariu prodékán hangsúlyozta, hogy a bukaresti tanácskozások során az a vélemény alakult ki, hogy a mai

időkben méltányosan kell bánni az országban élő kisebbségekkel.

Istrate Micescut vasárnap az

A magyarországi szociáldemokrata párt nemzeti alapra helyezkedik

Budapest, nov. 8. Az Est jelenti, hogy politikai körökből kiszivárgott hír szerint a magyar szociáldemokrata párt az új eseményekre és a belpolitikai változásokra való tekintettel nemzeti alapra helyezkedik

és megszakítja kapcsolatait a külfölddel. Peyer Károly, a szociáldemokrata párt parlamenti frakciójának vezetője, a változásokkal kapcsolatban kijelentette, hogy a szociáldemokrata párt álláspontja tiszta

és semmi kétséget sem hagy külföldön, sem azokban a körökben, amelyekkel összeköttetésben áll. A párt tovább állásfoglalása független minden befolyástól.

Vorosilov marsall harcias beszéde az orosz forradalom évfordulóján

Moszkva, nov. 8. Vasárnap este a Nagy Színház termében ünnepélyes külsőségek között emlékeztek meg a szocialista forradalom kikiáltásának huszonegyedik évfordulójáról. A gyűlésen Sztalin, Molotov, Kaganovics, Vorosilov, Kalinin, Andrejev, Dimitrov, Ejov, Mikojan, Bulganin és Hvernik elnökök, akiket nagy ovációval fogadott a tömeg. Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke, tartotta az ünnepi beszédet.

Vorosilov marsall beszélt ezután és többek között a következőket mondotta:

— A Khaszan-tó mellett a

szovjet és japán csapatok közötti incidens nem háború volt, hanem a háborúra való provokálás, egy értelmetlen szomszéd részéről. Ha ezek az urak ismét provokálnának, a kellő módon fogunk válaszolni nekik.

Vorosilov ezután kijelentette, hogy küszöbön áll egy második világháború, majd hozzátette:

— Ilyen körülmények között riadó készenlétben kell lennünk, mert nem engedhetjük magunkat meglepni az eseményektől. A szovjet hadsereg készen áll. Akár nyugatról, akár kelet felől támadnának meg, a szovjet saját ott

ilfowi ügyvédi kamara megválasztotta az ügyvédtanács delegátusává.

Német ukrán és bulgár ügyvédek közölték kívánságaikat a kormánnyal a készülő ügyvédtörvénnyel kapcsolatban

Bucuresti, nov. 8. A készülő ügyvédtörvénnyel kapcsolatban a kisebbségi ügyvédek szervezetei egymásután közlik észrevételeiket és kívánságaikat a kormánnyal. Az ukrán ügyvédek csoportos táviratban jelentették be óhajaikat az igazságügyminiszternek, míg a bolgár ügyvédek küldöttségileg keresték fel az igazságügyminisztert és dr. Perieteanut, az ügyvédi kamarák elnökét. A német ügyvédek nevében Han Otto Roth jelent meg kihallgatáson Miron Cristea miniszterelnök előtt.

A köröskisjenői udvari vadászat

Öfelsége, Mihály nagyvajda, Pál jugoszláv régensherceg, Hohenzollern főherceg kíséretükkel együtt a köröskisjenői vadászterületen vadásztak két napig. A vadászat kitűnő eredménnyel járt. 708 fácánt, 15 vaddisznót, 2 rókat, 108 nyulat és 50 különféle madarat ejtettek. Pál régensherceg külön is megdicsérte Mihály nagyvajdát kiváló vadásztudományáért.

A vadászat után Pál régensherceg visszatért Jugoszláviába, a király és a trónörökös pedig különvonaton visszautazott Bukarestbe.

Hamis nyomon

— Regény — 82

— Ez igaz. Azt hiszi, hogy elfelejtkeztem erről, mikor azt állítottam, hogy a maga anyját minden valószínűség szerint fölakasztánák, ha Selkirket elfognák?

— Ha anyám nem ölte meg Marchot, hogyan foroghatna abban a veszélyben, hogy fölakasztják?

— Ó, hogyan! — ismételte Cornboise. — Finom kérdés. Égészen lehetetlen választ adni rá. Ha meg akarnám vesztegetni magát, hogy a feleségem legyen, azt mondanám, hogy elmondom majd a... nászutunkon.

— És ha látnám, hogy becsapott? — Joan fölháborodva. — Kiszálhatna a vonatból... Nos, akar a feleségem lenni, Joan?

Cornboise közelebb jött Joanhoz, föléje hajolt, keze a karosszék karfáján volt, úgy hogy Joan nem húzódkhatott vissza.

— Ugyan mit érne az ily módon kicsikart ígéret? — tiltakozott. — Beszélek az anyámmal, mielőtt még csak rágondolok is...

— Beszéljen vele gondosan. Ha szóról-szóra elmondja neki ezt a beszélgetésünket, ő valószínűleg a rendőrségre szalad és főjelenti önmagát... mert azt hiszi, hogy én nagyon rossz férj lennék.

— De miért? Ha anyám azt gondolja, csak azért lehet, mert tudja, hogy... hogy...

— Hogy én öltem meg Edward Marchot? — nevetett Cornboise. — Ó, dehogy is! A maga anyja tökéletesen jól tudja, hogy nem tettem... De maga látta. Menjen haza és teküdiék le. És holnap fontolja meg az ajánlatomat.

Ráadta Joanra a bundáját és anyitotta az ajtót. Aztán hangosan szól:

— Hemming!... mire Selkirk megjelent. — Hozzon kérem, taxit Miss Hallettnek.

XXXIII. FEJEZET.

Rasson agglegény volt, egy-magában ebédelt kedvenc vendéglőjében a Fleet Street szomszédságában és még mindig azon töprengött, miért hazudott Mrs. Hallett?

— Mert a háziügyelő dolgában hazudott. De mi lehet még hazugság?.. Selkirk látogatása a lakásán? Nem, ez nyilvánvalóan igaz... Az, hogy nem tudott March végrendeletéről? Lehet, hogy igaz, de különben sem fontos... És az, amit a gyöngytűről mondott? Igaz ez, vagy nem?.. Ez meg lehetően fontos. Ha be lehetne bizonyítani, hogy nem nyolc nap előtt adta Marchnak, akkor talán be lehetne bizonyítani azt is, hogy öt és hat óra között adta oda. Nagyon nehéz követni ezt a fonalat. Ki kellene hallgatni a cselédséget.

(Folytatjuk)

NYOMATOTT PÁSZTOR EDU
CÉGNEL ORADEA

Kétszázhetvennégyezer feljelentést adnak be évenként az ügyészséghez

Bucuresti, nov. 8. Az igazságügyminisztérium statisztika kimutatásának megállapítása szerint Romániában évenként átlag 271 ezer 762 feljelentést tesznek az ügyészségekhez és vizsgálóbírókhoz. Ezek közül az ügyészség 160 ezer 157-et, a vizsgálóbírók pedig 10 ezer 711-et tesznek ad akta. Összesen tehát 171 ezer feljelentést tesznek félre és 100 ezer 900 feljelentés ügyében kerül sor vizsgálatra, ami azt jelenti, hogy az esetek 63 százalékában az ügyészek és vizsgálóbírók már eleve megállapítják a

feljelentés alaptalanságát. A feljelentések száma növekedőben van. Megállapítást nyert, hogy sok felületességgel járnak el a panaszosok a feljelentések körül, számos esetben pedig polgári jellegű ügyekben próbálnak ezúton pressziót gyakorolni az ellenfélre. A feljelentések husz százalékában a vétség elkövetőit nem sikerült felfedezni és az aktacsomót emiatt kellett ad akta tenni. Az esetek 37 százalékában a vizsgálat megindult és nagyobb részt a járásbíróshoz vezet, minthogy az esetek többiségében kihágás jellegű. Az

alaptalan feljelentések nagy száma megnehezíti az igazságszolgáltatás menetét. A büntető törvénykönyv különleges intézkedéseket tartalmaz azokkal szemben, akik ily módon visszaélnek az igazságszolgáltatással. Az esküdtisékek, ítélőtáblák, büntetőtörvényszékek és bíróságok elé kerülő átlagos évi egymillió 325 ezer vádlottból körülbelül 500 ezret ítélnék el, vagyis a vádlottak 36 százalékát. Harminc százalékát felmentik, az esetek 20 százalékában a felek kibékülnek, 10 százalékában pedig amnesztia lép közbe.

Hathavi fogházra ítélték a hűtlen adószedőt

Nagyvárad, nov. 8. A törvényszék Lungoci-Popa tanácsa tárgyalta Hodişan Florian volt pénzügyi tisztviselő családi bűnügyét. Hodişant az élestdi főszolgabíróság alkalmazta

ideiglenes minőségben a hátralékos községi adók behajtására. 120 leis napidíjat kapott, de a napidíjat — a beinkasszált taxákból is kipótolta magának. Miután az összegeket nem fizette be és így a köz-

pénztárt nem károsította meg, csak a falusiakat, az ügyet csalásnak minősítették. A törvényszék hathavi fogházbüntetésre és 2000 lei pénzbírságra ítélte Hodişant.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóc 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

ÁLLÁS

Fugyi és Fugyivásárhely részére keresünk jó kereseti lehetőséggel újságírókat. Jelentkezni a Magyarországi kiadóhivatalban.

Hosszu bizonyítvánnyal bíró mindenek, kétagu családhoz, azonnalra vagy 15-re felvétetik. Str. Xenopol 5. földszint bal. 4846

Szalárd, Hodos és környékén megbízható újságírókat felvesszünk, jó keresetet biztosítunk. Jelentkezni személyi irásokkal a kiadóhivatalban.

Mindenek szobaleány felvétetik. Parcul Eminescu 34/a, új ház. 4843

Főzni tudó mindenek azonnalra vagy 15-re felvétetik. Pásztor, Str. Alexandri 53.

Lapkihordót a Calea Victoriei környékén, bevezetett helyekre az esti órákra, fix fizetéssel és mellékkeresettel felvessz a Friss Újság. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Mihai Viteazul 4.

Tanulóanyat felvessz a Pásztor-nyomda.

VÉTEL-ELADÁS

Egy kézi hajtású tengeridaráló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceză 12. 2419

Eladó szoba konyhás ház, fél telekkel. Iosia-telep 57. uca 49. sz. 4844

Farkas és pocfogó kutyát megvételre keresek. Cimeket Eisele vendéglő Piaja Unirii kérem leadni. 4845

Egy nagyobb rézüst, erős bélelt üstházzal, 1 kis konyhamérleg, villanyvasaló és egy csinos kis villanylámpa eladó. Ugyanitt géphimzést olcsón vállalkozok. Cim: Str. Millerand 4. I. em. jobb. 4747

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

KÜLÖNFÉLE

Kiadó előnyös árban a Piaja Mihai Viteazul legforgalmasabb helyén 2 szoba, lakásnak, irodának, műhelynek, raktárnak stb. kiválóan alkalmas. — Cim a kiadóban. 4629

Két hold szőlő és két hold gyümölcsös haszonbérbe kiadó Calea Muntilor 44. 4813

LAKÁS

Kiadó két szobás lakás, mellékhelyiségekkel, kerttel november 15-re. Érdeklődni Riha főkönyvelőnél, Városi vasút.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

BUCURESTI. 7.30 Riknikus torna, rádióhíradó reggeli hangverseny, háztartási, orvosai tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizilás jelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekekora. 19 Időszerű anyag. — 19.15 Sibiceanu tánczenekar. 20.35 Folescu basszus hangversenyének közvetítése. 21 Filharmonikusok hangversenyének ismertetése. 21.15 A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében hírek. 22 Gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Etnod. 11 Hírek, felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Rendőrszenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Operaház zenekear. 19 Helyes magyar kiejtés. 19.30 Előadás. 20 Hírek. 20.25 Cigányzene. 21 „Krasznahorka büszke vára” történelmi legenda. 22.20 Hanglemez. 22.40 Hírek. 23 Grieg c-moll szonáta hegedűre és zongorára. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.45 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.